

เหตุสุดวิสัย

หมายถึง เหตุการณ์ใดๆ ที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันโดยไม่มีบุคคลใดคาดหมายหรือคาดคิดว่าจะเกิดขึ้น และไม่อาจป้องกันหรือหลีกเลี่ยงให้พ้นไปได้แม้ว่าตนเองจะได้ใช้ความระมัดระวังแล้ว มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ

1) เหตุเกิดขึ้นโดยมิใช่ความผิดของผู้ขาย/ผู้รับจ้าง หรือมิใช่ความผิดที่ผู้ขาย/ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบ อาทิ เพลิงไหม้ พายุ น้ำท่วม เป็นต้น

2) ต้องเป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ ถ้าสามารถป้องกันได้แต่ไม่ป้องกันจะอ้างว่าเป็นเหตุสุดวิสัยไม่ได้

ก. สงคราม เหตุการณ์ระหว่างสงคราม การรุกราน สงครามกลางเมือง การปฏิวัติการก่อการจลาจล การก่อความวุ่นวายในบ้านเมือง การก่อการกำเริบ หรือการแย่งชิงอำนาจ

ข. การนัดหยุดงาน ซึ่งมีได้เกี่ยวข้องกับผู้รับจ้างโดยตรง เหตุการณ์และการกระทำของผู้นัดหยุดงาน

ค. คำสั่งของรัฐบาลพลเรือนหรือทหารเกี่ยวกับการกำหนดให้ถือเอาการริบหรือการทำลาย การเวนคืนทรัพย์สิน

ง. ภัยพิบัติตามธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหวซึ่งมีความรุนแรงระดับ 5 หรือกว่านั้น การถล่มทะลาย เพราะการระเบิดของภูเขาไฟ อุทกภัยร้ายแรงและได้พ่นมหาปะลัย

จ. สาเหตุของเหตุสุดวิสัยอื่นทั้งหมดซึ่งผู้ควบคุมงานให้การรับรองตามเงื่อนไขในสัญญา

อ้างอิง : 1. ชนิต ศรีวิชัย. หลักเกณฑ์การงดหรือลดค่าปรับ และขยายเวลาทำการ. [Online] Available URL: <http://www2.dede.go.th> (สิงหาคม, 2557).

2. รวีวิทย์แสงจันทร์. “เหตุแห่งการงด ลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา.” วารสาร กรมบัญชีกลาง 49, 3, (พฤษภาคม-มิถุนายน 2551): 57-63.

เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

หมายถึง สาเหตุที่เกิดขึ้นไม่ใช่ความผิดของทั้ง 2 ฝ่าย (ผู้ซื้อ ผู้ว่าจ้าง/ ผู้ขาย ผู้รับจ้าง) ตามกฎหมายและไม่ใช่เหตุสุดวิสัย และพฤติการณ์นี้โดยหลักจะต้องไม่ใช่ความผิดของฝ่ายผู้รับจ้างหรือผู้ขาย แต่ต้องเป็นความผิด หรือบกพร่องของฝ่ายส่วนราชการ ซึ่งอาจจะเป็นตัวส่วนราชการผู้ว่าจ้างหรือนั่นเอง หรือส่วนราชการที่มีได้ว่าจ้างหรือซื้อก็ตาม ตัวอย่าง

- มีกลุ่มอิทธิพลข่มขู่เรียกค่าคุ้มครองซึ่งทางราชการคุ้มครองไม่ได้ (คำวินิจฉัยสำนักงานอัยการสูงสุดที่ พ.190/2528 หน้า 6841)

- กรมไปรษณีย์โทรเลขออกใบอนุญาต สร้างเครื่องรับส่งวิทยุล่าช้า (ตามคำวินิจฉัยสำนักงานอัยการสูงสุดที่ พ.57/2527 หน้า 325)

- คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ตรวจสอบรับรอง และการออกใบอนุญาตนำเข้าเครื่องรับ สัญญาณดาวเทียม GPS พร้อมวิทยุและอุปกรณ์ล่าช้า (ตามคำวินิจฉัย กวพ.สน.2-18/2550)

- ผู้รับจ้างชุด ที่ก่อสร้างพบอาคารเก่าฝังลึกต้องใช้เวลารื้อถอนออกก่อนก่อสร้าง (ตามคำวินิจฉัยสำนักงานอัยการสูงสุดที่ พ.41/2530 หน้า 47)

- ราชการติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าล่าช้าทำให้ก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ แม้ผู้รับจ้าง มีหน้าที่ตามข้อกำหนดสัญญาจะต้องทำการติดตั้ง โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้าง ซึ่งผู้รับจ้างแจ้งให้การไฟฟ้าทราบแต่ต้น เมื่อลงนามสัญญาแล้วแต่การไฟฟ้ามาติดตั้งล่าช้าเช่นนี้ถือว่าเป็นพฤติการณ์ที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะผู้รับจ้างไม่อาจจ้างบุคคลอื่นมาติดตั้งมาติดตั้งได้เนื่องจากเป็นหน้าที่ของการไฟฟ้าตามกฎหมาย ที่บุคคลอื่นจะเข้าไปดำเนินการแทนไม่ได้ (คำวินิจฉัย กวพ. ที่ พณ.2-30/2546)

- ผู้ซื้อทำสัญญาซื้อของจากบริษัทผู้ขายซึ่งต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศของสูญหายในระหว่างขนส่งมาประเทศไทย จึงเป็นเรื่องพ้นวิสัยที่โจทก์จะป้องกันได้ถือว่าเป็นพฤติการณ์อันโจทก์ไม่ต้องรับผิดชอบตาม

- ผู้ซื้อทำสัญญาซื้อของจากบริษัทผู้ขายซึ่งต้องสั่งซื้อจากบริษัทผู้ผลิต ในช่วงระหว่างนั้นบริษัทผู้ผลิตไม่มีการผลิตสินค้ารุ่นนั้นแล้ว จึงเป็นเรื่องพ้นวิสัยที่ผู้ขายจะผลิตเองได้ถือว่าเป็นพฤติการณ์อันผู้ขายไม่ต้องรับผิดชอบตาม

อ้างอิง : 1. ธนัท ศรีวิชัย. หลักเกณฑ์การงดหรือลดค่าปรับ และขยายเวลาทำการ. [Online] Available URL: <http://www2.dede.go.th> (สิงหาคม, 2557).

2. รวีวัลย์แสงจันทร์. “เหตุแห่งการงด ลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา.” วารสาร
กรมบัญชีกลาง 49, 3, (พฤษภาคม-มิถุนายน 2551): 57-63.